

KARCSFALVI-CSÍKJENŐFALVI KISÚJSÁG

Székaszo

■ 2020. DECEMBER

Karácsonyi hála

Köszönöm Neked, Istenem!
E decemberi éjjelen,
A sok elmúlt szép karácsonyt,
Hol szívünk ujjongva lángolt.

Porkázó szűz fehér hóban
Templommáján mentünk sorban,
Magasztos nagy téli csendben...
Mint pásztorok Betlehemben.

Mentünk, és néha megálltunk,
Kicsit féltünk, kicsit fáztunk;
De ott voltál, s fogtad kezünk,
Néha csúsztunk, s el is estünk.

Oly szép, oly békés volt minden
Azon szent karácsony éjen;
Nem volt arany, tömjén, mirha,
Csak szívünket hagytuk nyitva.

S mint a három király, álltunk,
A csodára, Terád vártunk!
Templomunknak ős harangja,
Születésed hírül adta.

Köszönöm Neked, Istenem!
E decemberi éjjelen,
A sok elmúlt szép karácsonyt,
S azt is mikor szívünk gyászolt,

Mert akkor is fogtad kezünk,
Ha valakit eltemettünk.
Kikkel együtt mentünk sorban,
Hányan nyugosznak a sírban.

Hó lepi be sírhelyüket,
Fentről óvják életünket.
Szívünkbe zárt sok szép emlék...
Karácsonykor felszínre lép.

Gyermekként, s majd deres fejjel,
Továbbadjuk szép reménnyel;
A karácsony békét teremt,
S kis Jézusunk megszülethet.

Hálát adunk, s megköszönjük,
Karácsonykor itt vagy velünk!
S ha majd egykor megöregszünk,
Akkor is fogjad a kezünk.

Köszönöm Neked, Istenem!
E decemberi éjjelen,
A sok elmúlt szép karácsonyt,
Neved legyen mindig áldott!

Albert (Balázs) Jolán

Karácsonyi Gondolatok - 2020.

Az idei karácsonyunk más lesz, mint voltak eddigi karácsonyaink. Sokkal szerényebb, de épp ez a jó benne, hogy a lényegre jobban oda tudunk figyelni.

Szeretném, ha ez a rövid mondat lenne a középpontja elmélkedésemnek:

"nagy dolgokat tett velem a Hatalmas..." – mondja a Szent Szűz magáról.

Egyszer egy néger törzsfőnök felkereste a náluk lakó misszionáriust. Bement abba a kis kunyhóba, ahol a misszionárius lakott. Ugyanolyan volt, mint az övék, de ő kunyhója falára kitett néhány fényképet. Többek között az édesanyjának a fényképét is. Nézte a törzsfőnök, és megkérdezte: vannak még testvéreid? Azt mondja neki a férfi: nincs, anyám egyedüli fia vagyok. A törzsfőnök csodálkozni kezdett: és elengedett téged, egyedüli gyermekét, ilyen messzire? A misszionárius így felelt: igen, elengedett, mert szeret titeket, és szeretné, ha ti is megismernétek azt a Jézus Krisztust, aki őt is, az apámat is, meg engem is új életre hozott.

Aztán megnézett a törzsfőnök egy képet a misszionárius otthoni lakásáról. Nagyon szép, kényelmesen berendezett lakás, és ahhoz képest most egy összetákolt kunyhóban lakik ez az ember. Megkérdezte: nem sajnáltad otthagyni azt a szép lakást, és idejönni ebbe a kis kunyhóba? Nem, mert én is szeretlek benneteket, és ha Jézus Krisztus beszélni akar veletek, el kellett, hogy jöjjelek, és el kell, hogy mondjam azt a jó hírt a számotokra: nektek is van új élet.

A törzsfőnök ezen nagyon elgondolkodott. Azt mondta: igen, ez a **SZERETET**.

Ez jutott eszembe most karácsony ünnepén. Így áldhatjuk a mi mennyei Atyánkat, akiről azt olvassuk: elengedte a Fiát ebbe a világba, de nemcsak elengedte, hanem elküldte. Más dolog valakit elengedni, és más valakit küldeni.

Lehet, hogy valaki elengedi a gyermekét valahova, de azért nem szívesen, és más dolog küldeni, mert azt jelenti, hogy benne van a szándékom, az akaratom, a tervem.

Jézus Krisztust az Atya nemcsak, hogy elengedte ebbe a világba, hanem elküldte, hogy éljünk általa. A kínra, halálra küldötte Őt, megnyitni a mennyet a bűnös előtt. Jézus Krisztus elhagyta a mennyei hazáját - egy kedves énekünk így szól erről: "Leszállott a mennyei fényből, Elhagyta a dicső hazát, Hogy szétörhesse rabbilincsiünk, Hogy hintsen az éjbe sugárt." Otthagytá az angyalkarok énekét, a menny dicsőségét és szépségét azért, hogy lejöjjön közénk erre a földre.

Mit akar velünk? Azt, amit Máriával is akart, meg minden emberrel akart, hogy ez a mondat elhagyja a mi szánkat szent megtapasztalásként, drága bizonyágtételként: nagy dolgokat tett velem a Hatalmas.

Biztos vagyok benne, hogy sokan vannak itt, akik velem együtt elmondhatják, hogy nagy dolgokat tett velem a Hatalmas. Biztos vagyok abban is, hogy még sokan fogják ezt elmondani. Ez Mária hálaénekéből való, de nem Máriára fogunk figyelni, hanem arra az Úrra, akire Mária is figyelt.

Amikor az elmúlt hetekben az utcán jártam, és némely üzletbe is be kellett mennem, mert a pap is ember, neki is karácsony lesz, és neki is be kell vásárolni, akkor elgondolkoztam azon, hogy a világ milyen külsőképpen ünnepli a karácsonyt.

Az üzletek igyekeznek kitenni magukért, hogy minél szebben fel legyen díszítve az utca, a terek, a bevásárlóközpontok. Általában mindenütt karácsonyi zene szólt. Arra gondoltam: igen, hány ember elmondhatja, karácsony van körülöttem. Szól a zene, megvannak a fények, a reklámok. Karácsonyi hangulat van: fenyőfát árulnak. Minden a karácsonyról beszél - de ez csak karácsony körülöttünk.

Mária ennél sokkal többről beszélt. A hívő embernek sokkal többje van karácsonykor, mert nemcsak körülötte van karácsony, hanem benne. **“... nagy dolgokat tett velem a Hatalmas...”**

Mária nem arról beszél, amiről sok zsidó asszony meg férfi, gyermek beszélhetett volna, hogy nagy dolgokat tett értünk a Hatalmas. Hiszen a családfők elmondták, és nemzedékről nemzedékre hirdették, hogy a mi teremtető Istenünk milyen nagy dolgokat tett értünk. Elmondták, hogyan jöttek át a Vörös tengeren, hogyan keltek át a Jordánon. Elmondták, hogy mi történt a Karmel hegyén, és még sok-sok történetet az ő szabadító Istenükről.

Mária hálaénekében nemcsak arról beszél, hogy mit tett velünk az Isten, amikor hordozott sasszárnyakon, vezérelt, bajunkban védett. Mannát, fűrt adott. Kősziklából vizet fakasztott, ha kellett. Mária arról beszél: mit tett velem a Mindenható.

Úgy érzem, hogy ezen a karácsonyon Isten hívő népének ide kellene eljutnia, hogy mit tett velem az Úr. Mit cselekedett bennem. Hiszen Mária ezért örül, hogy benne is valamit elvégzett Isten, és ennek mi is részesei lehetünk.

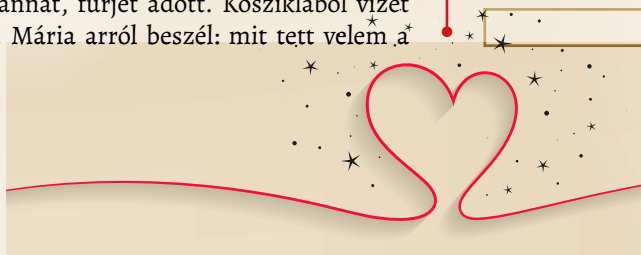
Régen, fiatal koromban, valahol olvastam egy indiai költőnek a versét, és ez a vers nagyon megfogott. A karácsony lényegét írta le a költő. Néhány részletre emlékszem csak, mindig arról beszélt, hogy boldogok voltak a pásztorok, mert... Boldogok voltak a bölcsek, mert... Boldog volt Mária, mert... Mindig oda lyukadt ki a költő, hogy de én boldogabb vagyok. Emlékszem, hogy amikor Máriáról volt szó, az volt: boldog volt Mária, mert kilenc hónapig a szíve alatt hordozhatta a világ Megváltóját, de én boldogabb vagyok, mint Mária, mert egy egész életen keresztül a szívemben hordhatom Jézus Krisztust. A szívemben lehet a Megváltó.

Ez az, amiről így beszél: nagy tetteket vitt véghez, nagy dolgot cselekedett velem a Hatalmas.

Baróti Csaba

Ezekkel a gondolatokkal kívánok kegyelemteljes karácsonyt és békés, boldog új esztendőt a kedves híveknek és minden jóakarátú embernek.

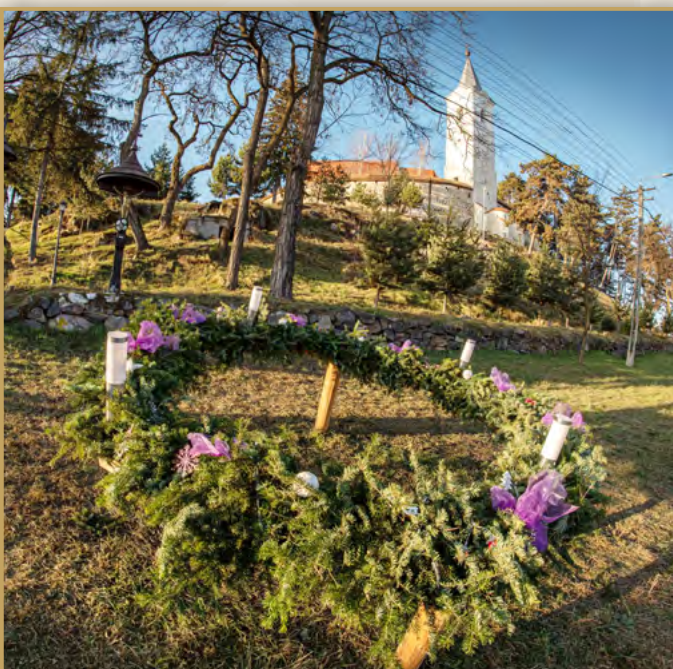
Farkas Árpád lelkiatya

A község adventi koszorúja

Már hagyományossá vált, hogy községünknek saját adventi koszorúja van, hiszen idén ötödik alkalommal van felállítva a karcfalvi templomfelfáráshoz. Ahogy az előző években, az idén sem készülhetett volna el a község ifjúsági szervezetének hathatós segítségével a koszorú. A fiatalok maguk hozták fenyőágat az erdőről, majd szépen felkötözték a keretre, végül feldíszítették a koszorút. Ezúton is köszönetet mondunk nekik, csakúgy, mint a fúvószenekar tagjainak, hogy az esti miséken a gyertyagyújtásnál hangulatosabbá tették a kis ünnepséget! Öröm volt látni, hogy az adventi esti miséken milyen szép számban voltunk jelen.

Szőcs László

Hó híján nem szánnal, lovas kocsival közlekedett a mikulás

Nem mindennapi látványban volt része annak, aki december 5-én délután községünk utcáin járt, hiszen nem mással, mint a Mikulással és a segédeivel találkozhatott. Mivel éppen nem volt hó, szán helyett lovas kocsival róttá az utcákat, hogy minél több gyerekkel találkozhasson. A vidám társaságra nagyon sok gyerek volt kíváncsi, majdnem minden utcában összegyűlve várták a Mikulást, aki édességet osztogatott nekik.

Nem első eset, hogy községünk lelkes fiataljai felvállalják a Mikulás szerepét, és megörvendeztetik a gyerekeket. Ez elmúlt években ugyanígy beöltözve tevékenykedtek a Mikulás estéjén, csak akkor még házhoz is vitték az ajándékokat, örömet szerezve sok gyerkőcnek.

Ilyen és ehhez hasonló kezdeményezésekre mindig is szükség volt. Jó látni, hogy a közösségi tevékenységekből a fiatalok igyekeznek kivenni a részüket, szebbé téve ezáltal mindannyiunk ünnepét.

Szócs László

KARÁCSONYI KÖZMONDÁSOK

Ha Katalin kopog, a karácsony locsog. Ha fagyosan hideg az idő Katalin neve napján (november 25-én), akkor karácsonykor valószínűleg nem lesz olyan hideg.

Ha fekete a karácsony, fehér lesz a húsvét. (Ellenkezője: Fehér karácsony, zöld Húsvét.) A népi megfigyelés szerint, ha karácsonykor nem esik a hó, tehát fekete, akkor húsvétkor lesz hideg, hóeséssel egybekötve.

Késő karácsony után kántálni! Azt jelenti, hogy a segítség akkor hasznos, ha időben érkezik, amikor valaki rászorul. Utána már késő jelezni, hogy mennyire segített volna az illető a másikon.

Különös, mint karácsonykor a tökkáposzta. Hirtelen, váratlanul bekövetkező esemény, nem mindennapi, szokatlan történet.

Hosszú, mint a téli nap karácsony felé. Viszonylag rövid ideig tart egy esemény, történet.

Soká készül, mint Luca széke. Akkor szokták mondani, ha egy munka nagyon lassan készül el.

KARÁCSONYI SZÓLÁSOK

Egy évben egyszer van karácsony! Akkor szoktuk mondani, amikor valamit egyszer már megengedtünk, odaadtunk, de ezt még egyszer nem szeretnénk megismételni. Hasonló jelentésű szólás: **Egyszer volt Budán kutyavásár!**

Hadd legyen egyszer neki is karácsonya! Más szavakkal: Hadd örüljön, legyen boldog egyszer! Hadd legyen neki is egy jó napja!

Kapós, mint karácsonykor a szalmakalap. Arra a dologra szokták mondani, amire semmi szükség sincs, hasztalan valamilyen helyzetben.

Kapós, mint karácsonykor a famozsár. Nagyon kapós, sokan veszik, sok embernek van rá szüksége, mert diót kell törni vele.

Az lesz soká, meg a karácsony! Olyan eseményekre utalhatunk ezzel a szólással, amelyeket nagyon távolinak érzünk. Így vagyunk a karácsonyi ünnepek esetében is.

Úgy néz ki, mint egy karácsonyfa! Ékszerekkel, rikító ruhákkal ízléstelenül túldíszített ruhákat viselő személyre mondják. (Általában nőkre használják). Másként: Olyan, mint egy karácsonyfa.

Meg nem eszi a karácsonyi szilvát! Már nem éri meg a karácsonyt, addig meghal.

Már sok karácsonyi szilvát evett. Azt fejezi ki, hogy valaki idős, már sok karácsonyt megélt.

Karácsonykor kalácsot, húshagyókedden fánkot, húsvétkor is, ha lehet, pünkösdkor bár kenyeret. A pazarló, majd szükségét szenvedő háztartás gúnyolása.

Karácsonyig való esze sincs. Nem sok esze van.

Majd alhatsz karácsonykor! Kelj fel, mert dologidő van!

Ráteszi valakire a karácsonyi szalmát. Célba veszi.

Szó se legyen [szót se] vásánapig / húsvétig / karácsonyig. Megkaptad, amire vágytál, most aztán már csend legyen! (Általában gyerekeknek mondják.)

Lesz még nekem karácsonyom. Lesz még nekem jó dolgom.

Jóllakott, mint a tót karácsonyestén. Teleette magát, jóllakott.

Karácsony után egy kakaslépéssel nyúlik a nap. Karácsony után lassanként már kezdenek hosszabbodni a nappalok.

Kozma Anna

(Forrás: tudomanyplaza.hu)

Hírek a polgármesteri hivatal háza tájáról

Ha visszatekintünk az utóbbi évekre, mindegyik évről elmondhatjuk, nehéz év volt. Azonban a 2020-as talán ezek közül is a legnehezebbnek bizonyult. A koronavírus járvány gyökeresen megváltoztatta életünket, és rányomta bélyegét majdnem minden tevékenységünkre, így az önkormányzat beruházásait is hátráltatta.

Ilyen beruházás például az az útfelújítási projekt, amely 2016-

tól az Országos Vidékfejlesztési Program keretében fut, és amely révén községünkben több, mint hat kilométer utcát fogunk leaszfaltozni. A projekt kedvezményezettje a DKSZ Önkormányzati Fejlesztési Társulás, amelyet községünkön kívül Csíkdánfalva és Csíkszenttamás alkot. Habár a munkálatok az idén el kellett volna kezdődjenek, a koronavírus okozta fokozódó bürokrácia miatt jövő tavaszra kellett elhalasztanunk a kivitelezés elindítását.

Ugyanez a helyzet a polgármesteri hivatal felújítását és bővítését célzó projekttel, valamint az orvosi rendelő felújításával is, az építési engedély megszerzése csúszott, így a kivitelezést már nem tudjuk elkezdni az idén.

Szintén engedélyeztetés alatt vannak a tervek további járdafelületek és parkolók kialakítására Karcfalván és Jenőfalván a megyei út mentén.

Az új helyi tanács összetétele

Polgármester: **Gábor Tibor**, 53 éves, gépészmérnök
Alpolgármester: **Szócs László**, 34 éves, pénzügyi és kereskedelmi technikus

Önkormányzati képviselők

Dr. Antal Lilla, 34 éves, állatorvos
Bartalis Levente, 48 éves, vállalkozó
Gábor János, 53 éves, pedagógus
János Géza, 59 éves, metrológus
Jéré Elemér, 47 éves, jogász
Kozma Ervin, 40 éves, menedzser asszisztens
Márton Zsolt, 49 éves, gépészmérnök
Mihály Lehel-Róbert, 42 éves, erdészeti technikus
Szopos József, 44 éves, mezőgazdász
Szócs László, 34 éves, pénzügyi és kereskedelmi technikus
Zsók Szilárd, 37 éves, építőmérnök

2020-ban tovább folytatódott az az uniós projekt amelynek a kivitelezését már a tavaly elkezdtük. Az aszfaltozási munkálatok végére értünk. Habár az idén le kellett volna zárulnia a projektnek, a kapubejáratok térkövezése a következő évre marad.

Úgy tartják, minden rosszban van valami jó. Az elmúlt években kiépített és bővített községi szennyvízhálózat nem érintett két utcát. Jenőfalván a Külső mezőszéle utca felső szakaszát, Karcfalván pedig a Farkas panzió fele vezető utcát. Mivel az idén nem kezdhettük el ezekben az utcákban az aszfaltozást, volt idő lefektetni a szennyvízvezeték mindkét utcában.

A Felcsíki Műjépgálya és a hozzá tartozó létesítmények elhelyezkedésük révén nagyon ki vannak téve a dombról lezúduló esővíznek, és ebből sok probléma adódott. Az idén három külön nyomvonalon esővíz levezető csöveket fektettünk le, melyek az Oltba szállítják a hatalmas mennyiségű esővizet, amely veszélyeztette a sportlétesítményt. Az egyik ilyen esővízcsatorna kapcsolódik az Országos Vidékfejlesztési Program keretében megvalósított tűzvíz rendszerhez is, amely a Bitykón elhelyezkedő 70 köbméteres víztartályt használja fel a községközpontban elhelyezkedő középületek és vendéglátóegységek védelmére.

Szintén lezáruló félben van a jenőfalvi tájház környékének és kerítésének felújítását célzó projekt, amelyet a LEADER program keretében valósítottunk meg. A munkálatokkal egyidejűleg az önkormányzat saját költségvetéséből felújítottuk az iskola kerítését is, és járdát alakítottunk ki a kerítés és az út között a megyei út mentén húzódó bicikliút karcfalvi szakaszának felújítása során felszedett térkő felhasználásával.

Csúszott a karcfalvi kultúrház tűzvédelmi rendszerének, valamint fény- és hangrendszerének kialakítása is, amelyek az épület fűdémszerkezetének megerősítésével együtt egy uniós projekt részét képezik. A munkálatoknak decemberben hozzáláttak, a tél és tavasz folyamán lezajlanak. A projekthez tartozik még a fűvósenekar hangszerállományának bővítése is, amely hangszereket a napokban szállít le a nyertes cég.

Az idén a koronavírus járvány ellenére két választáson is túl vagyunk. Az egyik a szeptemberi helyhatósági választás, a másik a december 6-án megtartott parlamenti választás. Mindkét választáson szép számban részt vett a lakosság, 51 % volt a részvételi arány. Ezúton is szeretném a magam és a helyi tanács nevében megköszönni a bizalmat, amivel egy újabb mandátumra meghatalmaztak, és szeretném megköszönni a parlamenti választásokon való részvételt is.

Az ember mindig jobbat remél. Így vagyunk ezzel mi is. Reméljük, hogy a jövő év sikerebbnek bizonyul a beruházások tekintetében, mint az idei, és reméljük, hogy nem a koronavírus járvány árnyékában kell tovább dolgoznunk.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves községlakónak áldott karácsonyt és boldog új évet!

Gábor Tibor, polgármester

Köszönöm a bizalmat!

A mikor ezeket a sorokat írom, még nincs végleges eredménye a december 6-i parlamenti választásnak. Azonban nem kellene a végleges adatok ahhoz, hogy minden bizonnyal állítsuk: Hargita megye és Csíkszék magyar közösségének a következő négy évben is erős képviselője lesz a román parlamentben. Az RMDSZ a mérleg nyelve lesz, megkerülhetetlenek leszünk, és nélkülünk fontos döntéseket nem lehet meghozni.

Az eredmények elsősorban a magyar embereké. A köszönet is nekik kell hogy szóljon Erdélyben, Csíkszéken és itthon, Jenőfalván és Karcfalván is. Rendkívül nehéz körülmények között kellett szavazni, másfél év leforgása alatt, ráadásul negyedyszerre. Köszönöm tehát a bizalmukat, amellyel illették Szövetségünket!

Nem csak az elmúlt időszak volt nehéz, számolnunk kell azzal, hogy a következő évek is azok lesznek. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnökeként viszont biztosíthatok mindenkit, hogy ezentúl is közösségünk biztonságát tartjuk szem előtt. Munkánkat a teljes felelősség tudatával fogjuk végezni: képviselni fogjuk a romániai magyar közösség egészét – azokat is, akik nem mentek szavazni, meg azokat is, akik esetleg másra szavaztak.

A mi erőnket a magyar közösség adja, így minden sikerünk az

Tisztelt Csíkkarcfalviak!

A magam és a szövetség nevében szeretnék köszönetet mondani Önöknek azért a felelősségteljes hozzáállásért, amelyet a december 6-i parlamenti választás alkalmával tanúsítottak.

Mint az mostanra hivatalosan is megerősítést nyert, az RMDSZ, vagyis az erdélyi magyarság érdekképviselőjét felvállaló szövetség átlépte a parlamentbe jutás küszöbét, megszerezve a leadott voksok közel 6 %-át.

Sok ez vagy kevés? Lehet erről vitázni, minthogy arról is, hogy

erdélyi magyarok sikere is egyben. Én tudom, hogy a bizalomért minden nap meg kell dolgoznunk, ahogyan eddig, ezután is ezt fogjuk tenni!

Az adventi időszakban kívánom mindannyiunknak, hogy több időt szánhassunk szeretteinkre, családunkra. Az elmúlt időszak fáradalmait pihenjük ki, hogy egy áldott karácsonyt követően könnyebb, megvalósításokban pedig gazdag, boldog új esztendőt kezdhesünk.

Jó egészséget kívánok!

Kelemen Hunor, szövetségi elnök

valóban megtörtént-e a magyar összefogás nehéz időkben, vagy lehetett volna jobban összezární?

Tény, hogy ahol rosszabbul teljesítettünk, ott a járványhelyzet is okolható a gyenge részvételért, ugyanakkor szerepet játszott abban is, hogy olyan párt jusson a parlamentbe, mely nyíltan magyarellenes, és a községháza feliratok, a székely identitásunkat jelző zászlók eltűnése középületeinkről az ók munkálkodásuk „eredménye”.

Látva a román nacionalisták előretörését, elképzelni is rossz, mi várna közösségünkre ha nem lennénk a parlamentben, hogy megvédjük magunkat. Ne higgyük el egy percre se, hogy nincs visszaút, hogy nem lehet a már kiharcolt jogainkat elvenni, megnyirbálni.

Tisztelt székely honfitársaim! Mi arra vállalkoztunk, hogy közösségünk érdekeiért dolgozzunk. Olyan törvényeket fogunk kezdeményezni, támogatni, amelyek elsősorban erdélyi közösségünk, de ugyanakkor az ország minden polgárának a javát szolgálják. Az elkövetkező időszakban akár kormányban, akár a parlamentben, együtt kívánunk dolgozni azokkal a pártokkal, akik biztosíthatják a méltányos bánásmódot, és egyenértékű partnerként tekintenek ránk.

Csendes, békés adventet, áldott karácsonyi ünnepeket és reményteljes új évet kívánok.

Tánczos Barna, szenátor

Karcfalva község bizonyított

Ötvenegy százalék – ennyien mentek el szavazni december 6-án a község választópolgárai közül. Lehetett volna jobb is, mondhatnánk, mert az ideális a száz százalék lenne, de tekintve az országos részvételi arányt ez magasan fölötte van, úgyhogy csak gratulálni tudok Karcfalva és Csikjenőfalva lakóinak.

Nálunk, Csíkban, és még több más vidéken, sikerült megőriznünk a bizalmat. Hargita Megye Tanácsa mindig egy emberközeli intézmény volt, és a járvány kitörése óta is folyamatosan megoldásokat kerestünk, akár magánszemélyek problémáira. A karcfalvi és csikjenőfalvi emberek is ezt a bizalmat igazolták vissza szeptember 27-én és december 6-án, amiért köszönetemet fejezem ki a magam és a csapatom nevében.

A maradék 49 százalék távol maradásának pedig sok oka lehet: külföldön dolgozó fiatalok és középkorúak, a vírusfertőzés miatt aggódó idősök, esetleg a járványügyi intézkedések miatt haragos egyének. Nem ítélkezhetünk fölöttük, hanem törekednünk kell arra, hogy ezentúl ők is szavazzanak – legközelebb 2022 tavaszán a magyarországi választásokon, majd 2024-ben a hazai választásokon.

Tudatában vagyok annak, hogy nem dőlhetünk soha hátra, folyamatosan dolgozni kell a bizalomért, ennek a munkának pedig minél több kézzelfogható eredménye kell hogy legyen. Reményeim szerint a nyugodt építkezés éveit következnek megynkben, amit nem zavarhatnak meg az esetleges bukaresti nacionalista átokfutások sem, főleg, mert ott lesznek a csíki képviselők is, akik csapatukkal visszaverik a támadásokat.

Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke

Megújuló hittanterem egyházközségünkben

ACsíknagybaldogasszony egyházközség a Bethlen Gábor Alaphoz benyújtott pályázatból elnyert forrásokat is felhasználva idén sikeresen felújította az egyházközség hittantermét. A munkálatok során kint és bent is kijavították és újrafestették a falakat. A benti falburkolatot letisztították és újrafestették, a padlózatot kicserélték. Új burkolatot kapott a bejárat lépcső is, amely kopott és csúszós volt, most kőlapokkal van lefedve. A bejárat korlátja is újrafestődött és új, keményfából készült burkolatot kapott. Speciális szerekkel a bejárat oldalát borító kőlapokat is megtisztították, így újra szép, eredeti színében pompázik.

A megújult és megszépült terem sok funkciót betölt közösségünk életében, vigyázzunk rá, hogy sokáig ilyen szép maradhasson.

Köszönet Magyarország Kormányának a Bethlen Gábor Alap révén nyújtott támogatásért, és köszönet a helybéli vállalkozóknak, akik lelkiismeretes szép munkát végeztek a felújítás során.

Vírustól az új világ felé

Sokszor elmondom, örvendek, hogy olyan korban születtem és élek, amely az eddigi időket lekörözve rengeteg történet, változást hozott, amit részben joggal nevezhetünk fejlődésnek, és hozza a műszaki valóság szédületes ütemű haladását, kipontoznám, olyan dolgok megjelenését, amelyek döntően átrajzolják az egész világot.

„A világ soha nem lesz már olyan, mint ezelőtt” – hangzik el, célzóván a SARS – CoV 2 koronavírus okozta világjárványnak (pandémiának) kikiáltott, jól sikerült pánikkeltés után.

Teljesen érthető, hogy amikor a hír eljutott a covidról az egész világba (miért is ne jutott volna el akár a pigmeusok földjére is?), mindenki megriadt, bepánikolt. A gondolkodást, véleményt, cselekvést, ízlést mindenkoron manipuláló fősodratú média (mainstream), a világ urai, a háttérhatalom kiszolgálói tették a dolgukat. Ilyen rekord idő alatt lázba hozni az egész világot nem kis teljesítmény, és mindez csekély befektetéssel történt. A médiában szereplő covid témák nagyobb nézettségnek örvendenek, mint a szappanoperák. A csapon is ömlő sok figyelemztetés, sok fölösleges előírás, büntetés kilátásba helyezés, esetleg ennek behajtása teljesen megbénította a józan észet.

Nem mondták el, hogy mi is a vírus, össze-vissza halandzsáztak róla. Nem ismertették a veszély reális méretét, inkább nagyon is megkérdőjelezhető számokkal, grafikonokkal riogattak, riogattak.

Milyen jó lenne arról beszélni, hogy az **életmód** milyen nagymértékben befolyásolja az immunrendszer működési szintjét, hogy az állandó szorongás, aggodás, riogatás ilyen vonatkozásban milyen károsak!

Louis Pasteur, a XIX. század világhírű mikrobiológusa egy örökérvényű igazságot fogalmazott meg: „a kórokozó semmi, minden a táptalaj”. Táptalaj alatt értjük a kórokozó által megtámadott sejtet, szervezetet. A kijelentés nyilván túloz, de rámutat a lényegre, arra, hogy elsősorban nem a kórokozóval kell küzdeni, hanem a táptalajt (szervezetet) kell a kórokozóval szemben ellenállóvá tenni.

Töltsünk sok időt szabad levegőn, ami itt nálunk tisztaságánál és összetételénél fogva valóságos kincs!

Edzzük szervezetünket, ami azt jelenti, hogy szoktassuk hozzá a szélsőséges időjárási tényezőkhöz, gyalogláshoz, kocogáshoz, szaladáshoz. Ezt természetesen korai életkorban kellene kezdeni, de nagy fokozatossággal minden életkorban megtehetjük és érdemes.

Táplálékunk legyen változatos, kiegyensúlyozott! Nagyon fontos a természetes vitaminforrások fogyasztása, származzon az főleg a mi vidékünkön termő zöldségekből (murok, cékla, hagyma, fokhagyma, savanyított káposzta, vegyes savanyúságok, torma) és gyümölcsökből, első helyen említve az almát, fekete ribizli készítményeket.

A covidra való fogékonyság valóban az életkor függvénye, de csak áttételesen. Sokat számítanak az alapbetegségek, amelyek természetes, hogy az életkor előrehaladásával szaporodnak, ez ugyan általános érvényű, de nem törvényszerű. Sajnos zsenge korúaknál is előfordulnak súlyos betegségek, amelyek a koronavírus okozta betegség rizikó faktorai lehetnek.

A rizikófaktorok sorrendje (nagyszámú betegállományt követve) a következő: krónikus vesebetegség, magas vérnyomás, cukorbetegség, túlsúly, daganatos betegségek. Ezek tehát a koronavírus okozta betegség lefolyásának súlyosságát fokozhatják.

Amint már jeleztük, a világpánik rekord idő alatti megvalósítása úgy néz ki, hogy minden idők világrekordja. Most már az feladat, hogy ezt a sikeres indulási eredményt fenn is kell tartani. De miért is? Mert egy új világot kell megteremteni, aminek terve nem újkeletű. A vírus okán megvalósított káosz remek alkalom, hogy a világ urai belefogjanak a terv megvalósításába, amit Klaus Schwab a Világgazdasági Fórum első embere a *COVID 19: The Great Reset* (Nagy újrakezdés) című könyvében bemutat.

Az elgondolás nagyon szépnek mutatkozik, valójában egy ördögi terv, amelynek lényege, hogy az emberek akaratuk szerint (mert úgy lesznek manipulálva) elfogadják sorsukat, megfosztva szabad akaratuktól, engedelmes birkákká degradálódva. Boldogok lesznek, hiszen lesz kajájuk, lakhatósági lehetőségeik, olcsó szórakozások, agymosó TV műsorok, amelyek a mindenkori bólogatást ültetik beléjük. Olyan, hogy lelkeség, költészet, művészetek, netán hitélet szóba sem jöhetnek, nehogy rájöjjenek, hogy mivé degradáltak Isten teremtette szabadakaratú mibenlétüket.

Kedvs Olvasó! Ha azt gondolja, hogy ezek a dolgok egy beteges fantáziájú agy szüleményei, nagyon téved! Nézzon csak körül a szép nyugati világban, ahol büntetlenül naponta dúlnak, gyűtanak fel keresztény templomokat, döntenek le akár vallásos, vagy világi témájú szobrokat, mert ezek nem férnek bele a készülő szép új világ tervébe!

Nagyon beszédes ellenpélda, hogy 2018. május 5-én Trierben (Németország) a város neves szülöttjének, Karl Marxnak 4,4 méter magas bronz szobrot állítottak. Az Európai Unió részéről az avatáson Jean-Claude Juncker mondott beszédet.

Végül következzen itt néhány csak úgy találomra fogalmazott és átvett gondolatfoslány, hogy gondolkodjunk, elmélkedjünk felettük:

- ♦ Gondolkodó emberekkel nem jöhet létre az „új világ”.
- ♦ A Teremtőt nem ismerhetjük meg a virtuális világban élve.
- ♦ Félelemkeltés addig létezik, amíg meg nem ismerjük azt, amitől félünk.
- ♦ A politikusok, gazdasági szakemberek a lelki dolgokról; a vírus-hisztéria lelki következményeiről mélyen hallgatnak, számukra tán ezek nem is léteznek.

Egy biztos pont van, az abszolút bizonytalanság.

Akkor mibe kapaszkodjunk?

„Én vagyok az Úr, a te Istened,
aki megragadom jobboldat
és így szólok hozzád: Ne félj,
én megsegítelek!”
(Izaiás, 41, 13)

ÓRTŰZ

SZÉKELYFÖLD
AUTONÓMIÁJÁÉRT

A 2020-as esztendőben két alkalommal gyűjtöttunk őrüzet a külső kókeresztnél. Június 4-én a **trianoni békeszerződés** aláírásának gyászos centenáriuma szolgáltatta az okot, október 25-én, a hónap utolsó vasárnapján pedig **Székelyföld Autonómiájáért** lobbant fel az őrüz. Tudniillik ezt a napot, vagyis október utolsó vasárnapját a Székely Nemzeti Tanács Székelyföld Autonómiájának Napjává nyilvánította 2016-ban, és azóta minden évben fellobbannak az őrüzek a székelyföldi településeken jelezve a székely nép igényét a területi autonómiára.

Az időjárás kedvezett a rendezvénynek, sokan döntöttek úgy, hogy részt vesznek az eseményen, igaz a koronavírus-járvány miatt a rendezvény nem volt a szokott módon népszerűsítve.

A felvezető után a helyi fúvószenekar tagjai eljátszották a himnuszokat, valamint néhány alkalomhoz illő művet.

Az őrüzgyújtás jó hangulatban zajlott, közösségformáló erejét mindannyian éreztük.

A szervezésben aktívan részt vett néhány karcfalvi és jenőfalvi fiatalember. A szükséges fát a két közbirtokosság biztosította. A rendezvény biztonságáról az önkéntes tűzoltók gondoskodtak. Ezúton mondunk köszönetet a fenti személyeknek a segítségért, illetve mindazoknak, akik részt vettek az eseményen.

Szócs László

Idősek napja 2020

Községünkben minden év október utolsó vasárnapján emlékezünk meg a környezetünkben élő szépkorúakról, ezen a napon a figyelem rájuk összpontosul, őket ünnepeljük. Idén, a járványügyi helyzetre és a különleges megszorításokra való tekintettel ezt sajnos nyilvánosan nem tudtuk megünnepelni. Ennek ellenére a lelkiatya október 25-én a nagymise keretében köszöntötte a jelenlévő szépkorúakat, de a hiányos részvétel miatt inkább értük ajánlotta a szentmisét.

Borboly Csaba megyei tanácselnök tavaly ünnepi keretek között felolvasott, megtisztelő leveléből idéznék, ami időszerű mindmáig: „(...) **Az idős ember a családban, a közösségben, a társadalomban nem teher, hanem felbecsülhetetlen érték. Az öregségben nem a múlandóságot kell meglátnunk, hanem azt a tudást, élettapasztalatot, amit társadalmunk idős tagjai magukénak tudnak. (...) Kívánom, esetleges problémáik ellenére is élvezzék az életük minden egyes pillanatát, mert hatalmas ajándék az élet. (...) Érezzék, hogy szükség van Önökre, érezzék, hogy vannak dolgok, amit jobban tudnak, vagy csak Önök tudnak.**”

Engedjék meg, hogy ezúttal kívánjunk minden szépkort megélt falustársunknak áldott, békés, boldog ünnepeket és aktív öregkort amennyiben ez lehetséges ebben a kesze-kusza modern és mégis tehetetlen világban! Egészséget, erőt, nyugodt éveket!

Kozma Anna

Az élet dicsérete

Hogy elfogynak
az ifjú évek!
Öregszik a test,
Bár nem vénül a lélek.
Itt vándorok vagyunk.
Így rendeltetett.
Egy égi kéz kimérte utunk.
Éveink országútján
egymásután maradnak el
a mérföldkövek.
Míg előre, a cél felé
meresztjük fáradt
szemünk.
Kezedbe tesszük
Remegő kezünk,
Istenünk.

(Gerő Sándor)

Röviden a község kulturális életéből

Idén március óta, mint tudjuk, tapasztaltuk mindannyian, a korlátozások nagyban befolyásolták a kulturális tevékenységeket, nem tudunk beszámolni érdemben rendezvényekről, előadásokról, ezért a karácsony ünnepére hangolódunk ezúttal.

Az esztendő a legkerekebb időegység, s a természet körforgása az évszakok változásaiban nyilvánul meg: a tavaszi újulásban, a nyári gazdagságban, az őszi érettségben és a téli nyugalomban. A régi ember tudott ünnepelni. Ünnepek alkalmával a Föld az Éggel összeért. Ünnepek nélkül nagyon egyhangú lenne az életünk.

Régen a karácsony elképzelhetetlen lett volna az ünnephez kapcsolódó **szokások** nélkül. Mindezekből mára hagyományörző szándékkal felelevenített kedves emlékek maradtak. A karácsony azonban sokaknak ma is a legmeghittebb, szent ünnep, amely nem lehet teljes a templomi szertartások és szokások nélkül.

Az ünnep előtti negyedik vasárnap kezdődik és december 24-ig tart az **ADVENT**, ami egyben az egyházi év kezdetét is jelenti. Négy hét a karácsonyra való előkészület időszaka. Új keletű népszokás az adventi koszorú készítése. A koszorún minden egyes gyertyának saját jelentése van: **HIT, REMÉNY, ÖRÖM, SZERETET**. Az adventi időszak a keresztények szemében a Jézus eljövételére való várakozás és lelki felkészülés ideje, amikor a fenti négy tulajdonságokat, a hitet, a reményt, az örömet és a szeretetet kell erősítenünk magunkban. Az utolsó vasárnap a négy gyertya együttes lángja a Jézus születésekor szétáradó világosságot, azaz ezeket a tőle kapott erényeket testesíti meg. Az estéket egykor a gyertya mellett, adventi dalok éneklésével töltötte a család.

A decemberi népszokások sorát a **Luca napja** nyitja. A hiedelem szerint december 13-án a téli hosszú éjszakákkal, vagyis a sötétséggel Szent Luca átalakult boszorkánnyá. A boszorkányok elriasztására a kulcslyukba fokhagymát dugtak, az ajtófélfába kést állítottak, az ajtóra fokhagymával keresztet rajzoltak vagy a seprűt keresztbe rakták. E napon semmit se volt szabad kölcsönkérni vagy adni, nehogy az a boszorkányok kezére jusson. A lányok Luca napján jeholták meg jóvendőbelijüket. A hagyomány szerint a nők nem dolgozhattak, mert ha Luca napján fonnának vagy varrnának, nem tojnának a tyúkok. Luca napján a fiúk elindultak meglátogatni az ismerős házakat, és jókívánságaikért cserébe adományokat vártak. Ha ez elmaradt, akkor viszont átkokat szórtak a házra.

Karácsony napján az eszhajnalcsillag feljövele után került sor az ünnepi vacsorára. Eközben a gazdasszony mindent előre kikészített az asztalra, mert a vacsorát végig felállítás nélkül kellett elfogyasztani. Imádkoztak, majd első fogásként mézbe mártott fokhagymát, dióbelet ettek, gonoszűző céllal. Karácsonykor a ház körüli állatokat gondosan ellátták, mivel különös hiedelmek kapcsolódtak hozzájuk. Voltak, akik azt tartották, hogy az állatok karácsonykor beszélni tudnak. Egyes országokban szokás volt az állatoknak kis karácsonyfát állítani, bár ezt a pogány eredetű szokást az egyház tiltotta.

A ma is továbbélő szokások szerint a karácsonyi asztal elképzelhetetlen hal, töltött káposzta, bejgli, valamint dió és a család összetartását szimbolizáló kerek alma nélkül. Sok helyen vacsora

után ma is annyi szeletre vágnak egy almát, ahányan ülnek az asztalnál, mondván: amilyen kerek az alma, olyan kerek, összetartó legyen a család a következő esztendőben.

Karácsony napján a népszokások célja a gonosz ártó szellemek elűzése zajkeltéssel, állatbőrök, jelmezek, álarcok viselésével. Ekkor kerül sor a **betlehemezésre** is: ezt a játékot eredetileg templomokban, majd később házakhoz járva adták elő a gyerekek. Jézus születésének történetét bemutató, ma is élő, egyházi eredetű népi játék. Szereplői általában pásztoroknak öltözve, házilag készített jászollal vagy betlehemi kistemplommal járnak házról házra. Szent énekekkel, tréfás párbeszédekkel elevenítik fel Jézus születésének eseményeit.

Kántálásnak nevezték a karácsonyi énekes, verses köszöntőt. Az elnevezés a köszöntő énekes jellegére utal, mivel énekekkel köszöntötték a ház lakóit. Elsősorban a felnőttek jártak kántálni este, az éjféle óráig.

Községünkben az utóbbi három évben volt erre példa, nem nagyon volt itt ennek hagyománya, de a helyi néptáncsoport a vezetőikkel (Kozma Anna és Antal Etelka) együtt úgy döntött, hogy így köszönik meg a különböző intézmények önzetlen adományát, amit az év folyamán nekik ajánlottak. És meglepő volt, hogy ugyan már nincs hagyománya, de minden felnőtt tudja, hogy ilyen esetben mi volt a szokás, mit kell tennie, ellátták minden jóval a gyermekeket, akiknek hatalmas élmény volt mindez, ők cserében énekeltek, áldást kiáltottak a házra és a benne lakóira. Sajnos idén ez a megmozdulás is elmarad, próbálkozhatnánk online, de annak nem olyan a varázsa, még kell barátkozzunk a gondolattal.

Karácsony napjával egy újabb ünnepi szakasz veszi kezdetét, a **karácsonyi tizenketted**, amely január 6-ig, vízkereszt napjáig tart. Ez egyben a vizek megszentelésének és Jézus megkeresztelésének ünnepe is. December 28. az **aprószentek ünnepe**, amelyen egykor különös módon "gondoskodtak" arról, hogy a gyerekek egészségesek maradjanak: megvesszőzték őket. A legenda szerint minden fiúcsécsemő "aprószent", akit Heródes király a gyermek Krisztus keresésekor megöletett.

A karácsonyt követő időszakhoz kapcsolódik a **regölés hagyománya**: az István napjától, december 26-tól újévig járó regösök különféle énekeket adtak elő, és jókívánságokat mondtak a ház lakóinak. A regölés lényegében természetvarázsló énekmondás, köszöntés - bőségvarázsló, párokat összeboronáló, adománygyűjtő szokás volt. A borszentelésre Szent János napján, december 27-én került sor régen. Ezen a napon minden család bort vitt a templomba, amelyet a pap megáldott, mivel a szentelt bornak mágikus erőt tulajdonítottak. Beteg embert, állatot gyógyítottak vele, illetve öntöttek belőle a boroshordókba, hogy ne romoljon el a bor. (Forrás: Czárán Eszter: Világnak Virága/Téli napforduló-december 21.)

Ezen gondolatokkal és egy jobb esztendő - mint idei volt - reményében, kívánok minden jó szándékú embernek áldott karácsonyt és bőséggel teli, gazdag újesztendőt!

Kozma Anna

Székaszó

Találós kérdések

Virág – télen virágzik,
Meleg napon elázik.

(Jégvirág)

Legsötétebb vagyok, amikor a legvilágosabb van,
legmelegebb, amikor legnagyobb a hideg,
leghidegebb, ha legmelegebb van.

(Pince)

Egy kis házban öt szoba sorakozik szépen,
öt kis ember bújik oda melegedni télen.

(Kesztyű)

Kerek istenfája,
Szép tizenkét ága,
Szép tizenkét ágának
Ötvenkét virága,
Ötvenkét virágán
Három aranyalma.
Aki ezt kitalálja
Hull az áldás arra.

(Év, hónap, hetek, három nagy ünnepünk:
karácsony, húsvét, pünkösd.)

Mondókák

Itt van a szép karácsony,
Van-e kalács a rácson?
Ha nincs kalács a rácson,
Szomorú a karácsony.

István napja ma vagyon,
Ugrik a bak a fagyon.

Aki fázik, vacogjon,
Fújja körmét, topogjon,
Földig érő kucsmába,
Nyakig érő csizmába,
Bújjon be a dunyhába,
Üljön rá a kályhára,
Mindjárt megmelegsik.

Az új esztendőbe
Bújj a kemencébe,
Szedd ki a szilvát,
ropogtasd a magvát.

Kozma Anna

(Forrás: Czárán Eszter: Világnak Virága)

In memoriam

Németh Szilveszter

Esorok írásakor a szokásos, lapszám megjelenés előtti hajrában vagyunk, amikor lázasan dolgozunk, hogy elkészüljünk a nyomda által megszabott határidőre a Székaszó kisújság összeállításával. Azaz mégsem a szokványos módon állítjuk össze az újságot, hiszen hiányzik valami, hiányzik valaki... Hiányzik az

a személy, aki tizenhat éve szakmai tapasztalatával, lelkesedésével és odaadásával segítette munkánkat, sőt a munka oroszlánrészét is magára vállalta, hiányzik „Szilvi bácsi”.

Tizenhat évvel ezelőtt, a Székaszó kisújság első lapszámának összeállításakor ismertem meg Őt. Akkor már nyugdíjas önkéntesként segítette a csapat munkáját. Ő volt az a személy, aki szabadidejét nem sajnálva, ha kellett egész éjszaka írt, ha éppen akkor szállta meg az ihlet, vagy a szoros határidő így kívánta meg. Később az újság szerkesztése révén a szerkesztőtársi viszonyunk barátsággá alakult.

A kisújság irányvonalának meghatározása során gyakran ütköztek nézeteink a köztünk lévő különbség miatt, azonban mindig közös nevezőre tudtunk jutni.

Szilvi bácsi 1939. november 11-én született Csikmadarason. Életútja során dolgozott erdésztechnikusként a Csíkszeredai Erdőkitermelési és Szállítási Vállalatnál (IFET), a Csíkszeredai Szakszervezetnél, volt néptanácselnök Csikcsicsóban, újságíró a Hargita Népénél, a rendszerváltás után pedig a Csíkszeredai Erdészeti Hivatalnál dolgozott.

2000-ben nyugdíjba vonult és hazaköltözött Karcfalvára. Nyugdíjas éveit aktívan töltötte, a Székaszó állandó szerkesztője volt, emellett ötleteivel, tanácsaival, tevékenységével segítette az önkormányzat és az egyházközösség munkáját.

Mindig is csodáltuk életerejét, hiszen megélt kora ellenére a fiatalokat megcsúfoló lendülettel végezte munkáját. Éppen ezért, amikor a koronavírus tesztje pozitív lett, mind azt gondoltuk, hogy könnyedén legyőzi a szervezete a vírust és a vírus okozta szövődeményeket... Sajnos ez nem így történt, röviddel 81. születésnapja előtt eltávozott az élők sorából. Hirtelen halála mindnyájunkat megdöbbentett.

Sokat vitatjuk a vírus létezését, veszélyességét és terjedésének intenzitását. Én azt gondolom, hogy veszélyessége kiszámíthatatlanságában rejlik. Nem tudhatjuk, hogy melyik szervezet pontosan hogyan reagál rá. De egy dolog biztos, Szilvi bácsi személyében egy életerős embert ragadott el, és ha a koronavírus nem létezne, ő valószínűleg még ma is élne.

Szőcs László

Megjelent a **Székelyföld kulturális folyóirat** decemberi száma

TALLÓZÁS A TARTALOMBÓL:

Szépirodalom

„Ciprusokkal
Pálmafákkal
Volt tele a temető
Ott gyógyított-
Szabadított
Ott váltott meg engem ő
Vagyis az a Názáreti
Nekem bárki eliheti
Hiszen hosszú évekig
Kínóztak az ördögök
Százan?
Ezren?
Vajon
Hányan
Bújtak volt belém!?”

(Lövetei Lázár László
versei)

Pályám emlékezete

Így áll össze a világ (Zsidó Ferenc beszélgetése Szávai Gézával)

„Egy nagyon jó (!) könyvnek nem több (és nem is kevesebb) a titka, mint egy megrendítően emlékeztető beszélgetésnek, amelyet az érted élő (de legalábbis téged nagyon szerető) édesanyáddal, vagy öreg (már veszténivaló nélkül élő) nagyapáddal folytattál, netalán nagyapád titkolt szeretőjével – egyszer, egy ritka pillanatban! -, és ő olyasmiket mesélt neked, rólad, rólatok, ami nélkül később már el sem képzelhetted volna az életed...” (Szávai Géza)

Ujjlenyomat

Ajándékba vagy büntetésül (Gagyi József társadalomkutató beszélgetése az idős Sztrátya Domokossal)

„...nem tudom, mit hoz a jövő, elköltözik vagy nem, lesz, ami lesz, úgy lesz, ahogy lesz, de én ezt a helyet akkor sem adom el, ha elköltözik Amerikába vagy valahova, mert mikor hazajövök, még a csihány sem olyan csipős, még a kutya sem úgy ugat, mint egyebütt, még a levegő is más, még a szél is másképp fű, én úgyis haza akarok jönni, hogy járjam meg magamat...” (Sztrátya Domokos)

Kelet Népe:

Iancu Laura: Ha magyar, miért csángó – ha csángó, miért magyar?

Szemle:

Bajna György: Az Erdélyi Fejedelemség és Gyergyó

(Garda Dezső: Az Erdélyi Fejedelemség és Gyergyó. II. kötet)

Megjegyzés: A Székelyföld kulturális folyóirat 1997 októbertől működik, mint az összmagyar irodalmi és kulturális élet igényes megjelentetési felülete. Ferenczes István főszerkesztő két munkatársával, György Attilával és Molnár Vilmosossal alapította, nemsokára hazahívta Kolozsvárról az akkor még ott dolgozó Lövetei László és Fekete Vince költőket, és így kezdett el működni a lap. Ebben a jövő-menőnek bizonyuló világban szinte egyedülálló módon a mai napig változatlan a szerkesztőgárdája. Arról nem is beszélve, hogy Székelyföld számos régióját (Csíkszék, Háromszék, Udvarhelyszék és a Gyimesek) képviseli valaki. Továbbá a lap szerkesztői egytől egyig József Attila- vagy Márai Sándor-díjasok. A szűkebb értelemben vett hazáján kívül is ismertségnek és népszerűségnek örvendő a folyóirat: 1600 példányban fogy belőle, a vásárlók egy részét előfizetők (körülbelül 1000 fő), a fennmaradó részét pedig a könyvesboltokba, lapárusokhoz betérők teszik ki. (Forrás: hu-hu.facebook.com/SzekelyfoldKulturalisFolyoirat/) - Kozma Anna -

ABLAKBAN

– 2. rész –

Végre sűrűn havazik! Ennek örülni fognak a gyerekek, ma talán könnyebb lesz felköltetni őket az első tanórákra.

Olga az ablakban könyökölve gondol a kora reggeli változásokra. A választások véget értek. A média hozta az online tanítás meghosszabbításának hírét, mely várható volt (csak az emberben mindig ott van a remény). Korábban az ősz sem hozott nagy változást, de bár két hónapig volt offline tanítás. A késő őszi színekavalkádból végül a piros győzött, s koronáját ez a téli fehérség sem tudja elrejtetni.

Már egy hónapja ismét a család négy tagja vesz részt az online oktatásban, az ovis testvér az iskolások javára ki-kimarad az online tevékenységekből. Ennyit lehet elengedni. A mamák segítsége nagy ajándék. Tavaszhoz képest nagyobb a család rutinja, vagy kisebb a megfelelési kényszer, de valamitől kicsit könnyebb. A szorongás, bizonytalanság, átláthatatlanság érzése most is időnként előjön, de a „nem ér semmit az ilyen tanulás/tanítás” sehova nem vezet. A legnagyobb feladat kihozni a lehetőségekből a legjobbat. Erről sokat beszélnek a családban. Tudják, hogy mindenkinek nehéz, szülőknek, gyerekeknek, pedagógusnak is, de a felelősség közös. Az időt jól be kell osztani, a feladatokat nem szabad halasztgatni, hétvégeken legalább egy napra ki kell kapcsolni az iskolát, hogy hétfőn új erővel lehessen folytatni.

Hosszúra nyúlhat a tél... Fontos a kitartás, türelem, empátia, bizalom, humorérzék. Az ablak valamelyik sarkából szebb a látvány, jobb az érzés, innen kell szemlélni a dolgokat! Az otthon melegsége, biztonsága ajándék, együtt kell kibírni, kell egymást motiválni!

Csak ez a hosszan tartó piros váltszon már át sárgára, jelzésként, hogy működik a jelzőlámpa!

Gidró Melinda

TUDÁSOD SZINTJE - SIKERED RÉSZÉ

Pedagógusi és szülői tapasztalatokra alapozva, elérkezettnek éreztem az időt egy régi terv megvalósításához, mely egy délutáni képzési központ elindítására irányult.

Munkám során azt tapasztaltam, hogy több felcsíki családban is kiemelten fontosnak tartják gyermekeik oktatását és nevelését az iskolán kívüli tevékenységek keretében. Adott volt egy értékmentő felújításra váró épület, új tanítási és tanulási modelleket kutattam fel, elhivatott, lelkes tanárokat kerestem, saját weboldal (www.latnamond.ro) és a közösségi média segítségével ismerttettem terveimet.

Arra számítottam, hogy azok a szülők/gyerekek/felnőttek/kollégák, kik fontosnak tartják a tudást, a szakmai fejlődést és a szünidő értelmes kihasználását, érdeklődést mutatnak a hiánypótló, karcfalvi kezdeményezés iránt.

A jelentkezők azt is fogják értékelni, hogy a **LATNAMOND TANULÓHÁZ**ban barátságos, modern technikai eszközökkel felszerelt környezetben, kis csoportban, új tanítási és tanulási modellek segítségével nyelveket tanulhatnak, intenzív vizsgafelkészítőn, gyakorlatias továbbképzőn, szórakoztató és felzárkóztató foglalkozásokon vehetnek részt, csoportos/egyéni pszichopedagógiai tanácsadást is választhatnak. (V. osztályos kortól lehet jelentkezni a különböző tanfolyamokra és felkészítőkre. Felső korhatár nincs. A legkisebbek majd a vakációs programok keretében kapcsolódhatnak be a tevékenységekbe.)

A tervek megvalósulását segítette a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által meghirdetett, az Antex Trade vállalkozás által megnyert pályázat, mely gyermekbarát tevékenység támogatására irányult.

A közel 3.000.000 Ft-os támogatásból sikerült megvásárolni az interaktív táblákat, Smart TV-eket, táblagépeket, babzsákokat, bútorzatot, nyelvvoktatással kapcsolatos továbbképzőket és szakkönyveket.

A kivitelezés Gergely Attila építészmérnök tervei alapján történt, Antal Károly és Antal Attila vállalkozók segítségével. Ezúton mondok köszönetet a fent megnevezett támogatóknak.

Az aktuális járványhelyzet miatt, az eredeti tervektől eltérően, jóval később indultunk. Még csak workshopoknak adtunk helyet, de jelenleg is zajlik az iratkozás, készülünk a januári indulásra.

Lasítottunk, hogy 2021 elején gyorsíthassunk, és jövőtől már **KULCSRAKÉSZ TUDÁS**sal felvértezve engedjünk útjára minden „latnamondos” tanuló.

Antal Etelka, ügyvezető

Óvoda, óvoda, ki a csoda jár oda?

Lassan-lassan ez a kérdés merül fel sok kisgyerek fejében, hiszen ebben a megváltozott világunkban – valószínű, hogy nem tudnák megfogalmazni, hogy mit is jelent számukra az óvoda. A szeptemberi óvodakezdekés már eléggé el voltunk keseredve, amikor olyan szabályrendszerrel találtuk szemben magunkat, ami merőben más volt, mint amit eddig megszoktunk az óvoda falai között. A szülők csak a kapuig/ajtóig jöhettek, ott adták át a gyerekeiket, akik csak kijelölt útvonalon közlekedhettek az épületben, nem találkozhattak a másik csoportban tanuló barátaikkal, nem vehették el egymás után a játékokat-még akkor sem, ha szépen elkérték; nem foghadták meg egymás kezét, nem játszhattunk körjátékot, nem bújhattak az óvó nénikhez, stb. Nem, nem, nem,...! Rengeteg tiltás és rengeteg szabály, ami csak tetőzte a szülőktől való elválás nehézségeit. Akkor azt hittük, hogy ennél rosszabb már nem tud lenni! De – leküzdvé a kezdeti felháborodásunkat és a nehézségeket – a gyerekekkel együtt tanultuk meg az új óvodai szabályrendszert, és – félelmeink ellenére – azt tapasztaltuk, hogy a gyerekek elég könnyen vették az akadályokat: már néhány nap után ők figyelmeztették egymást a távolságtartásra és a rendszeres kézmosásra. Mire megszokhattuk volna, sajnos elérkezett a még nehezebb időszak, amikor az oktatás színhelye áttevődött az online térbe. Ezt már kipróbáltunk 2020 tavaszán. Kisebb-nagyobb sikerrel. Próbálkoztunk, végigkínlódtuk azt a három hónapot, márciustól júniusig, és reméltük, hogy a 2020-2021-es tanév kezdetéig mindannak vége lesz, és csak egy rossz álomként gondolunk majd vissza rá. De sajnos nem így lett! Folytatnunk kellett a tavasszal kipróbált felületeken, sőt, már nem csak a hangunkat hallatjuk, hanem szemtől szemben kell foglalkozásokat tartanunk.

Mindannyian hasonlóan vélekedünk erről az időszakról:

*Ha a 2020-as esztendőnek címet kellene adni, így szólna: **Újratervezés, avagy hogyan áll körülöttünk minden a feje tetejére.***

Ez az év mindenkinek valami újat hozott. Nekünk, pedagógusoknak a kihívásokkal teli online oktatásban mérendő. Nincs nálunk a bölcsek köve, de igyekeztünk elfogadható módot találni a találkozásra, a meghitt beszélgetésre, a kedves mesére és a mosolyra. Bebizonyosodott, hogy hihetetlen kis lényük sokkal gyorsabban alkalmazkodik új helyzetekhez, mint mi, felnőttek.

Nehezen szoktam meg, hiszen mi, óvónők teljes lényünkkel nevelünk: öleléssel, öle vétellel, mosollyal vagy akár a nemtetszést kinyilvánító egy-egy éles pillantással. Mindezek helyébe kaptunk egy-egy virtuális óvodai csoportot, plüss macik helyett hűvös képernyőt, mégis minden „találkozás” alkalmával önfeledten tudunk örülni egymásnak, várva, hogy minden újból a helyére kerüljön.

- Ágoston Andrea -

Az online oktatás nehéz mindenki számára, kiemelem a gyerekeket, szülőket, pedagógusokat. Nehéz a kapcsolódás az eszközhiány, valamint az internet hiánya miatt, vannak családok, ahol több gyerek tanul online, és nagyon nehezen jut idő az óvodás gyerekekre. Az online oktatás előnye, hogy gazdagodhatnak a technikai ismeretek, de nagy hátrányt von maga után, hiszen kimaradnak a személyes találkozások, szegényedik a kommunikáció.

- Kristály Beáta -

Az óvodás gyermekekkel való kapcsolattartás online térben újdonság volt számunkra, bevallom: elképzelhetetlen. Mindannyian tudjuk, hogy az óvodás gyermeknek szüksége lenne az óvónő egész személyiségére. Utána olvastunk, tanácskoztunk, biztattuk egymást, hisz számunkra is kihívás

volt. Figyelembe vettük, hogy az online óra illeszkedjen az óvodai élet napirendjéhez. Fontosnak tartottuk, hogy a képernyőnél töltött idő ne legyen több 30 percnél. Ragaszkodtunk ahhoz, hogy a gyerekek felnőtt jelenlétében vegyenek részt az online órán. Minden online óra beszélgetéssel kezdődött. A gyerekek örültek egymásnak, mosolyogtak, integettek. Előkészítették a kért eszközöket, azt előre megbeszéltük, mire lesz szükség. A mi csoportunkban a szülői közösség együttműködő volt. Igyekeztünk minél érdekesebbé tenni az órát, hogy jobban figyeljenek. Azt tapasztaltuk, a kicsik hamar megunták az egy helyben ülést, míg a nagyobbak ügyesen figyeltek és együttműködtek, feleltek a feltett kérdésekre.

- Salamon Gabriella -

Úgy gondolom, az online időszak nagy kihívás mindannyiunk számára. Ebben az időszakban a gyerekek éppen azt nem kapják meg, amire a legjobban szükségük lenne, ami az egyik legfontosabb: a szocializálódás. Ahogy sok visszajelzésből is hallottam, a gyerekeknek nagyon hiányzik az óvoda, hiányoznak a barátok, a társaság. Felcsillan a szemük, mikor megláthatnak a kamerán keresztül, mikor meghallhatják társaik hangját. Nagyon sajnálom, hogy mindezt nélkülözniük kell.

- Székely Beáta -

A gyerekek nagy része vakációnak élte/éli meg ezt az időszakot, de a szülők segítségével nap, mint nap rá kell ébresztenünk őket, hogy bizony ez egy másik fajta tanulás, nem lehet teljesen mellőzni! Viszont ezt szülői támogatás nélkül nem tudjuk megtenni! Nagyon egymásra vagyunk utalva, mert még nem várhatjuk el, és nem is kellene elvárjuk, hogy egy óvodás gyermek egyedül tudja kezelni a számítógépet vagy az okos eszközt. Szerencsére nagyon sok szülő megértette a helyzet fontosságát, és próbálja beiktatni a napi teendői közé az óvodások feladatait vagy online óráit is. Az online térben zajló tevékenység 30-60 percre korlátozódik, míg normális esetben az óvodások napi 5-8 órát töltenek egymással az óvodában, ahol megtanulhatják az alapvető szabályokat, amelyek a későbbiekben meghatározzák a továbbtanulásukat. Mekkora kiesés, mekkora veszteség! Ezt próbáljuk pótolni az online felületeken, ahol feladatokat, játékleleteket ajánlunk a gyerekeknek.

Az óvodások foglalkoztatása nem kevésbé fontos, mint az iskolásoké, de valami miatt a társadalom nagy része mégis így ítéli meg. A virtuális térben zajló tevékenységek segítségével olyan feladatokat próbálunk a gyerekekre rábízni, amelyek kapcsolódnak az óvodai betervezett tevékenységekhez, nem kell sok eszköz hozzá, otthon is megvalósíthatóak. Mindezekkel arra törekszünk, hogy szinten tartsuk a feladattudatukat, ugyanakkor célirányosan javasoljunk játéklehetőségeket. Annak ellenére, hogy az óvodában is „csak játszunk”, annál sokkal fontosabb folyamatok zajlanak a háttérben, amelyek nagy hatással lehetnek a későbbi életükre. Tudjuk, hogy az igazi óvoda nem csak a feladatokról szól, azt is tudjuk, hogy az online találkozások nem egyenértékűek az óvodai találkozásokkal, de a jelenlegi helyzetben nem tehetünk mást, mint a legjobb tudásunk mellett, a gyerekek érdekében tevékenykedünk mindannyian. Ehhez kérjük a szülők további segítségét, mert anélkül nem működik!

- Dobos Melinda -

Reméljük, hogy minél hamarabb a végére érünk ennek a nehéz időszaknak, hogy újból visszatérhessünk a csoportszobáinkba, ahol folytathatjuk az óvodai tevékenységünket, mert **„A gyermekek akkor tanulnak a legjobban, ha biztonságos társadalmi, érzelmi környezetben vannak, amikor szüleikkel, nevelőikkel és a környezetükben élő más egyénekkel harmonikus kapcsolatuk.”**

(John Bennet, UNESCO, 2004).

Kutya a családban

Ez csak olyan „akármilyen kutya...” szabadkoznak sokan... és akkor mi van? Lehet ő a világ legokosabb és legszebb kutyája, legalábbis nekem vagy neked. A keverék kutyák is lehetnek szépek, sőt még különlegesebbek, egyedibbek, akinek hasonmása biztosan nem jön szembe veled az utcán. Vitathatatlanul szebb egy gondozott külsejű kócska, mint egy elhanyagolt fajkutya. Nincs visszataszítóbb látvány, mint egy szőrösömővá változott bishon vagy puli, aki ha nem mozog, azon gondolkodik az ember, hogy mit téptek szét a vadak a réten... nem látni rég a kutyát a rasztásodott szőr alatt, mozgásában korlátozott az összenőtt szőrzet miatt, úgy bűzlök, hogy üldözni lehetne vele a gyereket, akinek valamikor nagy örömmel ajándékoztuk. Vajon nem tudták, hogy a szőre nőni fog? Csoda, hogy már nem szívesen játszik vele? Legszomorúbb egy pár hónapig kedvenc játékszerként „használt” élőlény kidobva, elhagyva, csak mert megunták vagy belefáradtak. Merész vállalkozás bizony egy házi kedvenc, akár 15 évnyi törődéssel járhat. A „csak olyan falusi kutyát” is orvoshoz kell vinni, ha beteg, sőt megelőzés céljából is, hisz ugyanazt az ellátást

érdemli, mint legelegánsabb tisztafajú társai, szeretetben, kedvességben ő sem nyújt kevesebbet.

Tény, hogy egy keverék kutya sokkal szívósabb, nem annyira hajlamos különféle betegségekre, mint túltényesztett társai, de ha beteg, akkor ő is kezelésre szorul. Nem szégyen szeretni egy állatot... Gyakori jelenség, hogy szégyenkezve hoznak egy macskát a rendelőbe, „csak egy macska, de megszerettük” - nagyon helyes - én pedig azért vagyok, hogy segítsék. Örvendek, hogy nem nézték tétlenül a szenvedését. Régen nem volt ennyi „divatos” betegség, mint napjainkban. Ma már sajnos védőoltás nélkül kócska kutyák, macskák is elkapják a sok esetben halálos vírusokat. Ha kutya mellett döntöttünk, vállalnunk kell minden velejárót, ha nem tehetjük, inkább ajándékozzuk olyannak, aki gondját tudja viselni, mert felelősek vagyunk érte. A kutya nem haszonállat, hanem luxuscikk, ha nem engedhetjük meg magunknak, nem kell vállalni, de nem kínozhatjuk őt!

Sok ember fejében megszületik az idealizált kép egy szófogadó kutyáról, aki játszik, amikor a gyerekek kedve van hozzá, máskor csendben alszik egy kosárban, esős időben nem megy fel a lépcsőre, eszébe nem jutna bármit szétrágni, nem betegszik meg, szépen fejlődik a száraz kenyértől is, lesi minden kívánságunkat,

akkor ugat, ha mondják, könnyen kezelhető, és főként magától válik szobatisztává. Mi a valóság? Ha kedvencet szeretnénk és nem disznót, akinek reggel-este enni adunk anélkül, hogy bármilyen kapcsolatunk lenne vele, nem lesz egyszerű, de a befektetett energia csodálatos társban térül meg majd.

Elfogadni azt, hogy a lépcső nem mindig tiszta, az ajtó esetleg káros, és ha elég gyakran nem szedjük össze, bizony sok mindenbe léphetünk bele az udvaron. Amíg felnő a kutya bizony rendre tanít, ha elől hagyjuk a cipőket vagy más kacsákat, igencsak sokba kerül majd a kutyatartás. 1,5-2 éves koráig a kutya „gyermek” - rosszkodik, következetes nevelésre szorul, rengeteg időt, türelmet és odafigyelést igényel - aminek eredményét vagy hiányát később látjuk viszont.

Természetes, hogy egy 8 hetes korától láncon élő állatot 50 kilósan nem tudunk berángatni az autóba, sőt nyugodtan sétáltatni vagy az udvaron szabadon tartani sem, mivel számára minden idegen, olyan mint egy gyerek, akit sötét szobában ingerek nélkül neveltek. Súlyja miatt persze erővel már nem bírunk vele, így egy idő után elkönyveljük őt buta kutyának, aki kapucscengő és biztonsági rendszerként „működik” az udvaron, csak „el ne romoljon” mert akkor távolról nincs, aki orvosolni tudná. Rengeteg jó házőrzővel van dolgom, aki védi a területét, de a gazdáját tiszteli, és bármit megtehet vele. Ilyen egy jó idegrendszerű, megfelelően nevelt kutya. Ha nem fér bele az életünkbe, akkor jobb a riasztó berendezés.

Fejlődik a világ, örömmel látom, hogy fogynak a láncon tartott kutyák, kennelek jelennek meg, ahol jobban érzi magát négylábú kedvencünk, és az egész udvar másképp néz ki, mint egy lánca vert ebbel. Egyre többen látogatják a kutyakozmetikákat, sőt a rendszeres állatorvosi ellátást is igénylik. Amit régen filmekben láttunk, mára nálunk is valósággá vált. Talán a kóbor kutyák száma is csökkent, ha többen fogadnának be keverék kiskutyát játszótársnak, házőrzőnek még kevesebb lenne.

Azt mondják mindenki olyan ember, ahogy az állatokkal bánt.

Márai Sándor szavaival élve: „Ne szégyellj te azt, ha szereted az állatokat. Ne röstellj, ha egy kutya közelebb van lelkedhez, mint a legtöbb ember, akit személyesen ismersz. Hazug próféták és otromba, komisz emberek azok, akik megrónak e vonzalom miatt, s ezt mondják: „Az emberektől lopja el az érzéseket, melyeket a kutyáira pazarol! Önző, rideg fráter!” - ne törődj velük. Szeresd csak nyugodtan kutyádat, ezt a csillogó szemű, fáradhatatlan barátodat, aki nem kér barátságáért mást és többet, mint valamilyen szerény komcot és egy-egy simogatást. Ne hidd, hogy gyöngédség és önzés készítet az állatokat szeretni. Testvéreink ők, s ugyanabban a műhelyben készültek, mint az ember, s értelmük is van, néha bonyolultabb és finomabb, mint a legtöbb embernek. Mások nevezzék gyöngeségnek az állatszeretetet, gúnyoljanak ezért, te sétálj csak kutyáddal.”

Minden területen látványosan fejlődik a felcsíki központtal működő **Székelyföldi Jégkorong Akadémia**. Folyamatosan zajlanak a hasznosabbnál hasznosabb építkezések, egyre több lehetőség érhető el az orvosi és metodikai központban. Közben pedig a kistérség jónéhány sportolója kiváló játékkal veszi ki a részét a SZJA csapatainak magyar bajnoki szerepléséből.

2016 óta egész Székelyföldön gyors ütemben bővült a hokihoz kapcsolódó infrastruktúra. Említhetjük a gyergyói, sepsiszentgyörgyi és csíkszeredai sátrortetős jégpályákat, de a felcsíki emberek is rengeteget tapasztaltak a beruházásokból. Az **orvosi és metodikai központot** már sokan igénybe vették, a járványhelyzet azonban kicsit megnehezítette a látogatásokat.

Fontos tudni, hogy az **orvosi szolgáltatások** változatlanul elérhetőek, de az **edzőterem** is várja a vendégeket. Mivel különleges időszakot élünk, sokat vagyunk a négy fal közé zárva, ezért a központ indított olyan foglalkozásokat is, amelyek kifejezetten a mozgásszegény életforma negatív hatásait enyhítik. Ezeket a programokat ajánljuk mindenki figyelmébe, és sok szeretettel várjuk az érdeklődőket.

Szerdánként 18:45-kor **jógaórát** tartunk. Hetente négy időpontban pedig **gerinctornát** vezet Gidró (Sándor) Sarolta gyógytornász. Ez utóbbi nagy előnye, hogy a sok ülésből, bezártságból fakadó hát- vagy derékfájást képes enyhíteni, sőt megszüntetni is. Külön gondoltunk a nyugdíjas korosztályra. Őket hétfőn és szerdán 10 órától várjuk. Akik délelőtt munkában vannak, kedd és csütörtök este 19 órától részesülhetnek a gerinctorna jótékony hatásaiból.

Egyre több lehetőség a hokiakadémia körül -

Nagy Attila Ferenc

Miközben az orvosi és metodikai központ a felcsíki és székelyföldi embereket szolgálja, a szomszédjában újabb fontos épület falai nőttek ki a földből. Gyors ütemben készül ugyanis az akadémia sportkollégiuma. A júniusi alapkövetétel óta hihetetlen változások történtek. Teljesen elkészült az épület szerkezete, a kivitelező befejezte a tetőt, helyére került a 49 tetőtéri ablak, de a belső terek elválasztása is megtörtént. Folyamatban van a külső nyílászárók elhelyezése. A fejlesztés méretét érzékelteti, hogy összesen 11 külső ajtó, és 125 ablak kerül a kollégiumra.

A gyorsan beköszöntött téli időjárás miatt a szigetelés és a további külső munkálatok tavaszra maradnak. A tervek szerint az épület 2021 végéig elkészül. Az ezt követő hónapok a szükséges kellékek, berendezések beszerzésével, elhelyezésével fognak telni. 2022 szeptemberében pedig már meg is nyithatja kapuit.

Az akadémia nemcsak infrastrukturális tekintetben alapoz Felcsíkra, de a jégen is rengeteget hozzátesznek a felcsíki szakemberek, játékosok a jó eredményekhez.

Az SZJA U18-as csapata az idei magyar bajnokságban eddig kiemelkedő teljesítményt nyújt. A kvalifikációs körben 14 mérkőzésből 13-on sikerült győzniük, ezáltal magabiztosan megnyerték a csoportjukat.

A bajnokságban **Barabás Benjamin, Bársan Rezső, Both Alpár, Both Péter, Bíró Nándor, Farkas Dávid, Márton Botond, Máthé Csongor, Nyika Sándor és Süket Bálint** személyében 10 felcsíki születésű játékos is pályára lépett.

Az év végéhez közeledve a Székelyföldi Jégkorong Akadémia közössége áldott, békés karácsonyt és boldog új évet kíván!

Influenza vagy koronavírus?

Milyen esetben keressük fel háziorvosunkat?

Ebben az időszakban az influenza vagy más a koronavíruséhoz hasonló tünetekkel járó betegség is jelentkezhet. Szükséges-e a legenyhébb tünetekkel is orvoshoz fordulni? Mikor keressük az orvosunkat? Mi alapján döntünk?

Igen, ebben az időszakban gyakoriak a **légúti fertőzések**. Az influenza vírus okozta légúti fertőzések mostantól, decembertől kezdenek jelentkezni, január és február hónapokban a leggyakoribbak.

Enyhébb/legenyhébb tünetek esetén – mint ahogy tettük ezt a pandémia előtti időkben is – nem szükséges orvoshoz fordulni. Viszont nagyon fontos, hogy tudjuk hol a határ. Hogy mi alapján döntünk, nehéz konkrétan megfogalmazni, és több tényező is befolyásolja (életkor, egyéni egészségügyi állapot, társbetegségek). Én úgy gondolom, hogy mindenki érzi, hogy hol vannak a saját határai. Mindenki esett át már légúti fertőzésen, van viszonyítási alap. Ha meg bizonytalan, azt tanácsolom, bátran forduljon az orvosához.

Van-e bármilyen teendő abban az esetben, hogyha valaki produkált ugyan tüneteket, de a betegség könnyű lefolyású volt, ezért nem készült sem teszt, sem pedig orvosi kezelés alatt nem állt az illető?

Itt az első kérdés az, hogy a SARS Cov2 vírus okozta a megbetegedést vagy valamilyen más vírus. Koronavírus fertőzés esetén vannak úgynevezett antitest tesztek, amelyek kimutatják (a legtöbb esetben), hogy az illető átesett vagy nem a fertőzésen. Ezek a tesztek a fertőzésre adott immunválaszt vizsgálják.

Különböző teendő nincs. Jelentkezhet véradásra, mert eddig azt mondták a tanulmányok, hogy a koronavírus fertőzésen átesett egyének vérplazmája egy terápiás megoldás lehet a súlyosabb lefolyású eseteknél. Mostanra kezdenek a vélemények megoszlaní ezen a téren.

Sportolók, élsportolók esetén picit más a helyzet. Enyhe tünetes sportolók esetén legalább két hétig szükségesnek tartjuk a fizikai kíméletet. És ajánlott egy kardiológiai vizsgálat elvégzése a pihenőidő lejártát követően 1-3 héten belül.

Mit tehetnek azok a szülők, akiknek a gyereke a hétköznapi tevékenységei során megfertőződhetett, de semmilyen tünetet nem produkált? Vannak-e bármilyen veszélynek kitéve ezek a gyerekek? Szükség van-e ilyenkor bármilyen vizsgálatra?

Nincs lehetőség kiszűrni ezeket a gyerekeket. Tudásom szerint, persze a vírust most ismerjük meg, nem teljesek még az információink róla, nincsenek különösebb veszélynek kitéve ezek a gyerekek.

A legtöbb sportágban most a pandémia alatt periodikus tesztek folynak, így gyakrabban kiderül a tünetmentes gyerekekről, hogy koronavírus-fertőzésük van. Ebben az esetben fontos a szünet, tünetmentes vagy enyhe tünetes esetben két hét pihenőidő ajánlott.

Általános orvosként mik a legfontosabb ajánlásai, amelyek segíthetnek a megelőzésben, illetve a vírus könnyű legyűrésében? Milyen óvintézkedéseket, vitaminbevitelt, vagy étkezési tanácsokat érdemes betartani?

A megelőzésben az alap az óvintézkedések betartása. Nem is sorolom fel, szerintem mindenki tudja. Már annyit hallottuk, hogy szinte unalmas vagy már idegesítő is. De ezek betartása segíthet csak a vírus terjedésének lassításában.

Fontos persze, hogy szervezetünket, immunrendszerünket erősítsük. Változatos táplálkozás mellett, a D Vitaminon kívül szerintem más táplálékkiegészítő szerekre, vitaminokra nincs szükségünk.

Fontos még főleg lázas állapot esetén, és nemcsak, a megfelelő hidratálás. És fontos a rendszeres testmozgás, sportolás, ami nemcsak a mozgásszerveket edzi, hanem a kardiovaszkuláris rendszer működésében is nagyon fontos.

Dr. Sólyom Annamária

Elmeógyógyintézeti riport

Elmeógyógyintézetben dolgozó pszichiátertől kérdez a riporter:

- Hogyan lehet megállapítani, hogy egy gondozott mikor hagyhatja el az intézetet?
- Tesztvizsgának tesszük ki őket. Például van egy fürdőkád tele vízzel. A fürdőben van három tárgy: egy kanál, egy pohár és egy veder. Melyikkel tüntetné el a vizet a kádból?
- Ó hát ez egyszerű – mondja a riporter -, minden normális ember a vedret használná.
- Nem. Minden normális ember kihúzná a dugót a kádból.

Bosszantó származás

- Édesapám, igaz- e, hogy a majomtól származunk? – kérdezi a fiú.
- Te igen, de én nem – válaszolja idegesen az apa.

Rossz példa

A bankban az ór sorozatosan késik. Az igazgató figyelmezteti, hogy a bankban a pontosság éppen olyan fontos, mint a hadseregben.

- Volt katona? – kérdezi az igazgató.
- Voltam – feleli az ór.
- Na és mit mondott magának az ügyeletes tiszt, amikor késve ment be a kaszárnnyába? – folytatja a példabeszédet a bankigazgató.
- Azt, hogy „Alezredes elvtárs, jelentem, a zászlóalj felsorakozott!”
- vágja rá az ór.

Favágói állás

- Favágói álláshirdetésre jelentkeznek a cigány.
- Milyen referenciát tudsz felmutatni? – kérdezi a vizsgáztató.
- Há dikkmá, á káláhári erdőt.
- De a Kalahári, az nem erdő, hanem sivatag – mondja a vizsgáztató.
- Most má nem! – vágja rá a cigány.

Hivatalos papírok

- Az önkormányzattól magyar átiratot kap egy idős falusi néni.
- Értesítik, hogy milyen fontos iratokkal kell jelentkeznie. A néni nem boldogul, és átmegy a szomszédasszonyhoz.
- A többit tudom, hogy micsoda, de a személyi igazolvány az mi? – kérdezi a szomszéd.
- Hát a buletin, Véro néni – magyarázza a szomszédasszony.
- Na látod- e, ilyen az ember, ha nem tud románul.

Fiú, lány vagy busz

Hallgatózik a gyermek, miközben a szomszédok arról beszélgetnek, hogy ki vár lányt, és ki fiút. A gyermek meglát egy nagy hasú bácsit a buszmegállóban, és megkérdezi tőle:

- Bácsi, maga mit vár?
- Az autóbust – feleli a bácsi.
- Gondoltam is, mert igen nagy a hasa.

Gyermekei kérdés

- Édesanyám, édesapám vadászott, amikor az esküvőjük volt? – kérdezi a gyermek az anyjától.
- Fiam, ez most honnan jutott eszedbe? – csodálkozik az anya.
- Onnan, hogy édesapám mondta, hogy amikor édesanyámat elvette, akkor bakot lőtt – magyarázza a gyermek.

A nagybeteg férj és az ápolónő

- Amióta a férjem ilyen nagybeteg – mondja Kovácsné a szomszédasszonynak - , egy perc nyugtom sincs éjszakánként.
- De hiszen képzett ápolónő van mellette – feleli a szomszéd.
- Éppen ezért – méltatlankodik Kovácsné.

SKANDI	Megjelen a Hargita Népe napilapban									
	*	LENGYEL REGENYIRO V.	VERDI-OPERA	KELETNÉMET GÉPMŰCSÉ-TÍPUS			*	BECÉZETT IBOLYA	HIRÉS REGÉNYE	
	FÉL TUCAT									
	PAPIRRA JEGYZ									
	LITER									
	NORVÉG, NEMET, AUSZTRIAI				PAJTA	LITER	*			
	LOP FOSZTOGAT						AMPER NEHÉZLÖVEG	VOLT		
	ITTRIUM VEGYJELE		RANGJELZŐ SZÜCSKA SZÉLHÁRFA			ELHAGYATOTT KÖZEPEN FENNI				
	MÁZOL COULOMB				ÉN LATINUL PORTEKA				DECI DAL	
	KÁRTÉKONY ROVAR			EZERI A MÁJ TERMELI		AM. NON-PROF. SZERV. RÉSZBEN ELVISZI				
	IZRAELI AUTOJEL									
	ELEKTRON		EUROPEAN UNITED LEFT E-MAIL-RÉSZLET				KERESZTÜL MILÁN, FOICSAP		ALÁ	
	KÖZPONTI CSILLAGUNK				RUHÁT SIMÍT WATT					
	*	K							KERDŐHANG	

Készítette: Benedek Enikő

Tudja-e hogy?

- ♦ A bőrünk minden 28 nap alatt teljes egészében lecserélődik.
- ♦ Egy ember az élete során annyit sétál, hogy 5-ször megkerülhetné a Földet.
- ♦ Az emberek fején átlagosan 100.000 hajszál van, míg egy vidra testének minden egyes négyzetcentiméterén 160.000 szőrszál található.
- ♦ Az emberi testben legtöbbször használt izület az állkapocscsonttét.
- ♦ Egy felnőtt szervezet átlagosan 7 kvintillió (10 a 30-on) joule potenciális energiát tartalmaz. Ez az energiamennyiség 30 hidrogénbombának felel meg.
- ♦ Évente kétezer tonna kártevő marad környezetünkben a fecskék eltűnése miatt. Mérési adatok alapján minden fecske legalább egy kilogramm, muslicától a nagyobb légy mérettartományba tartozó repülő rovarot fogyaszt el csak a költési időszak alatt.

Forrás: (erdekessvilag.hu/erdekess-es-hihetetlen-tenyek-a-nagyvilagbol/)

Szerkesztők: SZŐCS László, KOZMA Anna

E-mail: szocslaszlo86@yahoo.com, tel: 0745-217076

Arulatterv, tipográfia: ÁDÁM Gyula, TOP INVEST

Nyomdai kivitelezés: TOP INVEST KFT.

Áldott karácsonyi ünnepeket és egészségesben gazdag új esztendőt kíván a SZÉKASZÓ szerkesztősége minden kedves olvasónak!

A lapszám megjelenését támogatta a karcfalvi és jenőfalvi közbirtokosság.